

ØRKENENS HEMMELIGHEDER

I dette temaforløb rejser eleverne med til Jordans store ørkenlandskaber. De får mulighed for at lære livet i ørkenen og nogle af Jordans børn at kende. Desuden får de kendskab til landets natur, kultur og traditioner. Der er forslag til forskellige opgaver med både kreativt og fagspecifikt indhold.

Forløbet kan bruges som ramme for en temauge, men der kan også udvælges enkelte elementer til brug i den daglige undervisning. Forløbet kan afsluttes med en fremlæggelse i klassen, en udstilling på skolen eller en jordansk aften, hvor elevernes familier inviteres til udstilling, mad, lege og fremvisning.

DAG 1 - PÅ KARAVANETUR

Eleverne får uddelt flybilletter til Jordan (print pdf fra hjemmesiden). Stolene opstilles i rækker som i et fly, og eleverne flyver af sted mod Jordan. Under flyveturen præsenteres landet. I kan bruge vores Power-Point og det medfølgende manuskript: <http://heleverdeniskole.dk/til-laereren/praesentation-af-jordan/> - det ligger i lærermaterialet under menupunktet Til Læreren.

Desuden kan I vise billedserien Besøg Jordan: <http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/se-billeder-fra-jordan/> - som ligger under menupunktet LæseRaketten, Værd at vide om Jordan.

Når I er nået helt der ud i ørkenen, hvor der kun er sand så langt øjet rækker, kan eleverne møde Hamad i LæseRaketten. Portrættet kan læses individuelt, i grupper, I kan læse højt i klassen eller lytte til højt læsningen i den online version af LæseRaketten eller i app'en.

Se herefter film og billeder om Hamad på hjemmesiden. Lad også eleverne gå på opdagelse på hjemmesidens temaer, hvor de blandt andet under temaet Folk og religion kan læse om beduiner og Jordans folk. I temaet Natur og klima kan de læse om Jordans landskab, vejr, klima og manglen på vand.

For at skabe en særlig jordansk stemning kan I servere dadler og limonade eller te, mens der læses i LæseRaketten og ses film. Det er en tradition i Jordan at drikke te og byde hver en gæst velkommen med dadler. På hjemmesiden findes opskrifter på den te, som er almindelig i Jordan: <http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/jordans-drikke/>

Skriv elevernes navne på arabisk

I Jordan taler man arabisk. De arabiske tegn er meget anderledes end vores bogstaver. Lad eleverne skrive deres egne navne med arabiske tegn. De kan evt. skrive på et stykke pap med en tyk tus, så kan I efterfølgende hænge dem op i klassen. Se: <http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/i-jordan-taler-de-arabisk/>

Aktivitet: Leg kongens efterfølger, som om I går på rad og række på karavanetur gennem ørkenens sand. Lad eleverne skiftes til at være førerkamel og bestemme, hvad resten skal følge.

DAG 2 - LIVET I SANDET

Tre fjerdedele af Jordan er ørken. Ørkenen ligger i sydøst, og er en del af den nord-arabiske ørken. I ørkenen regner det mindre end 200 millimeter om året. Til sammenligning regner det i Danmark mere end 700 millimeter om året. Planter og dyr har brug for vand for at kunne leve. Derfor er det kun særlige planter og dyr, der kan overleve i ørkenen.

Jordans dyr

I Jordan bor mange dyr. Flere af dem bor i ørkenen. Læs om dromedaren, den arabiske oryx, glasfirbenet, den arabiske ulv og den langørede ørkenflagremus: <http://heleverdeniskole.dk/dyr-i-jordan/>

Lad eleverne udvælge hvert et dyr, som de farvelægger. Lad eleverne lave en præsentation af dyret, hvor de beskriver dyrets karakteristika. Lad dem lægge vægt på, hvorfor eller hvorfor ikke dyret kan overleve i ørkenen.

Lav en model af et telt i ørkenen

Hamad bor i et telt i ørkenen. Lad eleverne lave en model af teltet enten som tegning eller som model i papmaché, skotøjsæske eller en foldebog - I kan finde inspiration i billederne og filmene på hjemmesiden. Skriv små tekster eller ordkort, som kan sættes sammen med modellen eller maleriet.

En dag i Hamads liv - klassens egen tegneserie

Giv hver elev et stykke kvadratisk papir, og lad dem tegne et enkelt element til en fælles tegneserie. De skal tegne forskellige dele af Hamads liv i ørkenen. Sæt elevernes tegneseriedele op på væggen ved siden af hinanden. Nu har klassen en fælles fortælling om livet i ørkenen.

Ørken-kunst

Lad klassen lave sit eget stykke ørken-kunst. I kan lave et stort billede sammen i klassen, i mindre grupper eller hver elev kan lave sit eget.

Tag en træplade(r) eller stykke tykt karton. Bland sand og limlak, så sandet kan sættes fast på underlaget. Alternativt kan bruges almindeligt skolelim til at klistre sandet på underlaget. Eleverne kan evt. dagen inden blive bedt om at tage sand/grus med hjemmefra. Eleverne skal med sandet lave et billede af sand, der viser livet i ørkenen. Eleverne kan med en pind ridse i sandet inden det er tørt og på den måde tegne beduinernes telte, Hamad der leger osv.

Aktiviteter

Kamelræs

Ørkenen er fuld af kameler - eller dromedarer. De er smarte transportdyr i ørkenen. Beduiner bruger dromedaren til at bære vand og mad og nogle gange til at ride på. Læs om dromedaren og dens helt særlige evne til at klare sig i ørkenen uden vand.

Dromedarer bruges også til underholdning. Nogle gange er der kamelræs, hvor folk hujer og hepper på at deres kamel kommer først, når de løber om kap.

Leg selv kamelræs:

- Lav en bane til stafet. Gerne med slalom eller andre udfordringer.
- Klassen deles i to hold.
- På hvert hold skal eleverne være sammen to og to. Hvert par udgør én kamel.
- Elev 1 er hoved og forben, elev 2 er bagben og krop. Elev 2 får bundet en pude fast på ryggen med et stykke snor og holder så elev 1 om maven. Elev 2 får et stykke brunt stof over ryggen. Tilsammen er de nu en kamel.
- Lav stafetten flere gange, og lad eleverne bytte rundt på 1 og 2 - det gælder om at samarbejde, hvis man skal komme først.

Lav også en stafet, hvor I skal flytte vand fra én spand til en anden til dyr og mennesker i ørkenen.

DAG 3 - ØRKENENS MYSTIK

Ørkenen, Jordan og Mellemøsten byder på en masse mystik. I dag skal eleverne lave forskellige produktioner, der alle har relation til livet i ørkenen. Del evt. klassen op i mindre grupper og lad dem lave forskellige ting eller udvælg, hvilke aktiviteter, der passer bedst til jer.

Lav et ørkenlandskab som en mosaik

I Jordan er mange bygninger pyntet med mosaikker. Både indvendigt og udvendigt. Prøv selv at lave et ørkenlandskab som en mosaik. Vælg papir i de farver, du vil bruge til din mosaik. Riv det i små stykker. Tegn en skitse så du ved, hvilke linjer du skal sætte papiret inden for. Lim de små stykker papir på skitsen. Nu kommer et smukt billede til syne.

Pynt jer til et beduin-bryllup

Henna er et farvestof. Det kommer fra henna-planten. Det kan bruges til at farve hår, hud, negle og stof. I Jordan bruges henna til kropsudsmykning, når der er fest.

Henna bruges ofte til bryllupper. Aftenen inden brylluppet maler kvinderne i familien brudens hænder og fødder med henna. De tegner flotte mønstre, mens de fortæller historier og synger. Henna-mønstrene betyder noget særligt. For eksempel kan blomster betyde glæde og lykke. Derfor bruges de ofte til bryllupper. En sol kan betyde udødelighed, viden og evig kærlighed.

Prøv at lave din egen henna på en ven eller veninde. Brug ansigtsmaling eller vandfarver og en meget tynd pensel. Brug skabelonerne til at tegne ud fra eller prøv at lave dit eget mønster:
http://heleverdeniskole.dk/sites/default/files/media/hvs-pdf/hvs-2018-pdf/printe_hennamoenstre.pdf

Hamads drøm

Når Hamad ligger i teltet i ørkenen og skal sove om aftenen, lytter han til mændene, der snakker omkring bålet og til deres sange om ulven. Lad eleverne vælge om de vil lave en sang, et digt eller en historie. De skal nu to og to digte videre på en af følgende sætninger:

1. Mændene, Hamads far, onkler og fætre, sidder omkring bålet og fortæller historier. Mohammad siger: "Kender I egentlig historien om...?"
2. Mohammad synger om ulven, der lister rundt i mørket. Sangen starter med: "Kun stjerner..."
3. Hamads far fortæller et gammelt digt. Det handler om ørkenens sand. Det starter: "I sandet er vi..."

DAG 4 - LEG OG MIDDAG I SANDET

I dag skal eleverne lave mad, lege og danse.

Bag beduinernes brød

I ørkenen bager beduinerne det traditionelle brød, Shrak. Shrak laves for det meste over en varm kuppel på et bål. På hjemmesiden kan I se Hamads mor lave Shrak og finde opskriften:

<http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/smag-pa-jordan/>

Lav brød med eleverne enten på et bål eller over en varm plade på et komfur. I kan også forsøge jer med nogle af de andre opskrifter.

Leg i sandet - lær at spille stenspillet Seeja

Seeja er et stenspil, som Hamad og de andre børn spiller i ørkenen. Seeja er et meget gammelt spil, som er blevet spillet af beduiner i flere hundrede år. Det er ret sjovt og man skal være taktisk, hvis man skal fjerne alle modstanderens sten og vinde spillet. Find vejledningen og prøv selv at spille Seeja: <http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/stenspillet-seeja/>

Aktiviteter

Dans Dabke

Dabke er en jordansk folkedans. Se trinnene og lad eleverne prøve selv:

<http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/laer-danse-dabke/>

Leg Al-Qaed - Hvem er lederen?

Det kan I lære om på hjemmesiden: <http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/leg-hvem-er-lederen/>

I kan også lære at spille en sjov tromme-rytme: <http://heleverdeniskole.dk/laeseraketten/lyt-til-jordan/>

DAG 5 - TURISTGUIDE I ØRKENEN

Hold åbent hus, hvor forældre, parallelklasser eller andre interesserede kan komme og opleve ørkenens hemmeligheder. Eleverne står som turistguider og viser de ting frem, som de har lavet i ugens løb. Lad eleverne vise deres produktioner frem og instruere deres besøgende i dabke og Seeja.